

V poklon škofu in misijonarju Trobcu

linar. Dejal je, da gre za klasičen doprnski oz. portretni kip, narejen v glini in zatem vlit v mavec in nato še v bron, oblikovan po fotografiji škofa Trobca. Po lepi slovenski pesmi je župnik Oražem opravil še blagoslov kipa tega "Slovenca od zibeli do groba", nato pa zbrane povabil v dvorano. Po vzoru veličastne proslave pred 180 leti ob odkritju spominske plošče na njegovi rojstni hiši in postavitvi temeljnega kamna za kulturni dom je domača folklorna skupina Grof Blagaj pripravila prireditev. Sooblikovali so jo domači pevski zbori, godba, folklorna skupina in bralec pisem, ki jih je Jakob Trobec pošiljal v rodno Slovenijo. Zbrane je ob tej priložnosti nagovoril tudi župan Franc Setnikar, župnik Bogdan Oražem pa je blagoslovil vse navzoče. Škofu Jakobu Trobcu, svojemu rojaku, »kmetu in knezu«, so s postavitvijo doprnskega kipa domača župnija in krajanji namenili posebno pozornost in zahvalo, saj je bil tu rojen, krščen in vse življenje močno navezan na svoje korenine, čeprav ga je življenjska previdnost zanesla na drugi konec sveta.

Besedilo in foto:
Nadja Prosen Verbič

Polhov Gradec, 21. april – Na predvečer nedelje dobrega pastirja so v župniji Polhov Gradec, skupaj z vsemi rojaki in ponosnimi Slovenci, obeležili spomin na škofa in misijonarja Jakoba Trobca.

Ob 180. obletnici njegovega rojstva so blagoslovili novi doprnski kip, ki ga je po njegovi podobi ustvaril kipar Edo Dolinar. Pripravili so kulturni program, pred tem pa je domači župnik Bogdan Oražem v cerkvi Marijinega rojstva zanj daroval slovesno sveto mašo.

Iz življenja kmeta in kneza

Jakob Trobec je bil rojen 10. julija 1838 v kmečki družini na Logu pri Polhovem Gradcu. Prvi osnovni pouk je obiskoval v Polhovem Gradcu, nadaljnjo

učenosť pa je nabiral od duhovnikov na gimnaziji v Ljubljani. 1863. je postal del ljubljanskega bogoslovja, nekaj let zatem pa je na pobudo misijonarja Franca Pirca misijonsko odšel v Združene države Amerike in tam zaključil svoj študij. Leta 1865 je bil v Minnesoti posvečen v duhovnika. Zaradi znanja tujih jezikov – nemščine, francoščine, angleščine, poljščine, češčine – je deloval med belimi priseljenci, sprva kot pomočnik, nato pa kot župnik in dekan v krajih ob reki Mi-

sisipi. Leta 1897 je bil posvečen v škofa. Bil je izreden gospodar, gradil je šole in bolnišnice, ustanovil 39 župnij ter jim sezidal cerkev. Ob upokojitvi je pomagal nečaku Ivanu Trobcu v mirni slovenski naselbini v Brockwayu, kjer je star 83 let tudi umrl.

Slovesna sveta maša

Domači župnik Bogdan Oražem se je v pridigi sprehodil skozi bogato življenjsko zgodbo tega velikega Polhograjca. Pri maši so sodelovale narodne noše, diakon, ministranti, domači bralci in božje ljudstvo, s kora pa se je slišalo ubrano prepevanje pevk in pevcev cerkvenega pevskega zbora. Oražem je v pridigi med drugim razmišljal o škofovih lastnostih, duhovni in telesni moči, ki jo je kot misijonar potreboval. S pomočjo zapisov iz pisem in člankov se je spraševal, kako mu je uspelo ohraniti svojo povezanost z domom in domovino, kako je zvesto ohranjal ljubezen do domačega kraja in lepe slovenske besede ter pridigo zaključil v želji, da bi živel po zgledu škofa Trobca, ki je podoba pokončnega človeka, saj je svojo domovino ljubil kot mater in Ameriko kot nevesto. Duhovnemu delu slovesnosti je sledil kulturni.

Slovesnost ob odkritju doprnskega kipa

V procesiji so se navzoči opravili do kulturnega doma v Polhovem Gradcu, ki ime ponosno nosi po Jakobu Trobcu. Stavbi nasproti stoji novi doprnski kip, ki ga je odkril predstavnik sorodnikov Dušan Mes. Zatem je u umetniški stvaritvi spregovoril avtor kipa Edo Do-

Kaj so o škofu Jakobu Trobcu pisali v Ameriki

Na slovesnosti ob odkritju kipa škofa misijonarja Jakoba Trobca, ki ga je izdelal akademski kipar domačin Edo Dolinar, je izšla tudi priložnostna zbiranka Milke Bokal in Marjana Bradeška z naslovom *Odšel si v svet, rojak naš, kmet in knez*.

Iz daljšega besedila smo izbrali odlomke, ki potrjujejo, kar je že bilo objavljeno, med drugim tudi na spletu, namreč da je Jakob Trobec bolj znan v Ameriki kot doma. Če iščemo vzroke za to, je eden mogoče tudi ta, da je odraščal v preprosti kmečki družini in ni imel bogatega domačega zaledja, kot na primer slovenski misijonar Friderik Baraga, ki je preživljal otroštvo v graščinskem okolju in je bilo to mogoče drugačno izhodišče za njegovo poznanost že doma. Ne samo Trobec, prav tako ni znano, da se po Trobčevem predhodniku v Minnesoti, ki je ena od zveznih držav v ZDA, po misijonarju Francu Pircu imenuje mesto Pierz v tej državi. Prav tako ne vemo, da se po slovenskem misijonarju Frideriku Baragi imenuje okrožje, občina in vas v zvezni državi Michigan. Vse to govori o veliki delovni moči in osebnih trdnosti, ki so jo naši misijonarji imeli pri oranju gospodarske, zlasti izobraževalne, kulturne in duhovne ledine v ZDA. S stališča narodne zavesti so lahko zgled navezanosti na domačo grudo in zvestobo lastnemu narodu. To nam govorijo tudi spominski zapisi raznih avtorjev o Jakobu Trobcu in Francu Pircu, ki se je v starosti vrnil v domovino, kot rečemo, umreti. In če se spomnimo, da danes vse postaja svetovna (globalizirana) vas, bo po vsej verjetnosti njuno delo pridobivalo pomen tudi v prihodnje. V zvezi s tem še zapišimo, »da so se ustanovni očetje Združenih držav Amerike pri pisanju Deklaracije o neodvisnosti leta 1776 zgledovali po obredu ustoličevanja ob knežjem kamnu na Gosposvetem polju«, kar lahko preberemo v poslanici predsednika Društva slovenskih pisateljev Iva Svetine ob svetovnem dnevu maternega jezika. Vse to (in še kaj drugega) govori o slovenskem deležu v ZDA, o katerem je treba pisati in ga širiti. Tako lahko sklenemo, da tudi delovanje slovenskih misijonarjev še čaka na poglobljeno raziskovalno delo.

Vir naslednjih zapisov je življenjepis z naslovom *Škof Jakob Trobec J. L. Zaplotnika v Ameriškem koledarju Ave Maria iz leta 1923*, torej dve leti po smrti:

V krajevnem časopisu iz leta 1897 o materialnih stvareh v novoustanovljeni župniji Svete Neže v Saint Paulu: »Oče Trobec je delal resno in neutrudno s takim uspehom, da je bilo desetletje, ki ga je pri tem prebil, priča čudovite rasti in gmotnega napredka pri Sv. Neži. Ta je danes ena največjih župnij v mestu. /.../ Ima šolsko poslopje iz opeke z več nadstropji in krili, dovolj veliko, da mnogo otrok najde prostora v njem, to je eno največjih in najboljšo opremljenih farnih šolskih poslopij v Saint Paulu.«

V katoliškem listu v Saint Paulu o Jakobu Trobcu ob imenovanju za tamkajšnjega škofa: »Trobčevo povišanje v škofa ni tu v St. Paulu pač nikogar presenetilo; on sam se ga je v zadnjem času 'bal' (njegov lastni izraz). V njegovi župniji je vest povzročila žalost, pomešano z veseljem; žalost nad izgubo predstojnika, ki je bil župljanom z besedo in dejanjem goreč, vesten in doberhoten vodnik in učitelj; veselje pa nad podeljenim mu odlikovanjem. In o tem, da je tega on zelo vreden, vlada med vsemi, ki ga poznajo, samo eno mnenje.«

Domači o njegovi skromnosti in darežljivosti: »Vobče je bil škof Trobec prav pobožen, svet mož /.../ Radodaren je bil do skrajnosti, še bolj, kot so mu njegova sredstva dopuščala. Vse je razdal, kar je imel. Slišalo se je, da sta njegovi sestri, ki sta mu gospodinjili, morali njegovo boljšo suknjo zaklepati, sicer bi ne bil imel ničesar obleči, ko je moral na ulico.«

O njegovi narodni zavesti (J. L. Zaplotnik): »Slovenska mati ga je rodila in slovenskega jezika nikdar ni pozabil. Dasi je toliko let živel in delal večinoma med drugimi narodi, bil mu je slovenski jezik nadvse ljub in drag. Nikdar se ga ni sramoval govoriti in slovenska pesem mu je bila vedno najbolj všeč. Od njega izhajajo tudi one besede: 'Slovenija je naša mati, Amerika naša nevesta.' Vedno se je zanimal za napredek Slovencev v novi in stari domovini.«

Milka Bokal

Zaključni koncerti glasbene šole

Po tem ko je Glasbena šola Emil Adamič lansko leto prestopila pomemben mejnik v svojem delovanju, izobraževanje je namreč zaključila prva generacija učencev, se letos lahko pohvali z novimi »diplomanti«.

Šestletno šolanje na nižji stopnji glasbene izobrazbe se morda sliši enostavno, a vendarle je potrebno vztrajati na tej poti, kjer se učenci srečajo z mnogimi ovirami in odrekanjem. Šest let redne vadbe instrumenta, številni nastopi in učenje teoretičnih zakonitosti glasbe zahtevajo predanost in iskreno željo po glasbi. Kako glasna je bila ta želja, boste lahko slišali na zaključnih nastopih. Verjamemo, da vam bo obisk ostal še dolgo v spominu. Vabljeni!

1.6.2018 ob 18.00 v Polhograjski Graščini

Zaključni nastop učenek prof. Klavdije Feguš

8.6.2018 ob 18.00 v Polhograjski Graščini

Zaključni nastop učencev prof. Janeza Benko

13.6.2018 ob 18.00 v avli Osnovne šole Dobrova

Zaključni nastop učenek učit. Ane Semič Bursać